

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2016-4-51 (Menfi Tespit/Muafiyet)
Karar Sayısı : 17-09/106-48
Karar Tarihi : 28.02.2017

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Adem BİRCAN,
Şükran KODALAK, Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER: Kerem TOMUR, Cüneyd DAL

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : Türkiye Garanti Bankası A.Ş.
Temsilcileri: Av. Ayşe Eda BİÇER ÖZEN,
Av. Mustafa DURAKOĞLU
Piyade Sokak, Portakal Çiçeği Apt. No:18 C Blok
Kat 3, 06550 Çankaya / Ankara

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Türkiye Garanti Bankası A.Ş.'nin, American Express Limited ile arasındaki lisans ilişkisine dayanarak, Türkiye'de faaliyet gösteren üçüncü bankalarla imzaladığı alt-lisans sözleşmelerinde öngörülen rekabet yasağı hükümlerine menfi tespit verilmesi veya bireysel muafiyet tanınması talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 09.11.2016 tarih ve 6559 sayı ile giren ve eksiklikleri en son 03.02.2017 tarihinde tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 20.02.2017 tarih ve 2016-4-51/MM sayılı Rapor görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;
- Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (GARANTİ) ile Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. (VAKIFBANK), Denizbank A.Ş. (DENİZBANK), Türkiye İş Bankası A.Ş. (İŞ BANKASI) ve Türk Ekonomi Bankası A.Ş. (TEB) unvanlı dört ayrı banka ile imzalanan American Express markalı kartların kabulüne ilişkin alt lisans sözleşmelerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesi kapsamında olduğu ve bu nedenle anılan sözleşmelere aynı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilemeyeceği,
  - İmzalanan alt lisans sözleşmelerinin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) uyarınca grup muafiyetinden yararlanamayacağı,
  - Bununla birlikte bildirim konu alt lisans sözleşmelerinin, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten yararlanabileceği,
- sonuç ve kanaatine ulaşıldığı belirtilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) American Express Limited (AMEX) ile arasındaki lisans ilişkisine dayanarak GARANTİ tarafından Türkiye'de faaliyet gösteren üçüncü bankalarla imzalanan alt-lisans sözleşmelerinde öngörülen rekabet yasağı hükümleri için 4054 sayılı Kanun uyarınca menfi tespit kararı verilmesinin, bu talebin kabul görmemesi halinde ise söz konusu hükümlere bireysel muafiyet tanınmasının talep edildiği başvuru ile ilgili olarak aşağıdaki değerlendirmeler yapılmıştır.

G.1. Alt Lisans Sözleşmelerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi

- (5) Bildirime konu sözleşmeler, AMEX ile arasındaki lisans ilişkisine dayanarak GARANTİ tarafından, VAKIFBANK'a, TEB'e, İŞ BANKASI'na ve DENİZBANK'a American Express markalı kartları kabul etme konusunda alt lisans verilmesine ilişkindir.
- (6) GARANTİ ile bu dört banka arasında imzalanan alt lisans sözleşmeleri incelendiğinde bu sözleşmelerde, alt lisans alan bankaların üye işyeri edinme pazarındaki faaliyetlerini kısıtlayacak şekilde rekabet sınırlamalarına ilişkin hükümlerin yer aldığı görülmüştür. Örneğin alt lisans alan bankaların, American Express markalı kartların kabulü konusunda AMEX'in üye işyeri sözleşmesi akdettiği veya akdedebileceği çok uluslu şirketlere ait işyerleri ile üye işyeri sözleşmesi kuramayacaklarına ve yurt dışındaki gerçek veya tüzel kişiler ile American Express markalı kartların kabulü için üye işyeri sözleşmesi kuramayacaklarına ilişkin hükümler, bu bankaların üye işyeri edinme pazarındaki faaliyetlerini sınırlayıcı türdendir. Söz konusu rekabeti sınırlayıcı sözleşme hükümleri nedeniyle bildirim konu sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu, dolayısıyla bu sözleşmelere aynı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

G.2. Alt Lisans Sözleşmelerinin Muafiyet Açısından Değerlendirilmesi

G.2.1. Alt Lisans Sözleşmelerinin Grup Muafiyeti Açısından Değerlendirilmesi

- (7) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde Rekabet Kurulunun, gerekli muafiyet şartlarının gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği hükme bağlanmıştır. Bildirime konu sözleşme hükümleri ve sözleşme taraflarının konumu dikkate alındığında, söz konusu sözleşmelerin 2002/2 sayılı Tebliğ çerçevesinde incelenmesi gerekli görülmüştür.
- (8) Bildirime konu sözleşmeler ile GARANTİ tarafından VAKIFBANK'a, İŞ BANKASI'na, DENİZBANK'a ve TEB'e American Express markalı kartların kabulü yetkisi verilerek, bu bankalara üçüncü kişilerle üye işyeri anlaşması yapma imkanı tanınmıştır. Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus, GARANTİ tarafından söz konusu dört bankaya American Express markalı kartların sadece kabulü noktasında bir yetkinin verildiği, American Express markalı kartların ihracı konusunda ise herhangi bir yetkinin verilmediğidir. Bu bakımdan GARANTİ, AMEX ile arasındaki sözleşme gereği hâlihazırda Türkiye'de American Express markalı kartları ihraç eden tek banka konumundadır.

- (9) Alt lisans sözleşmeleri ile sadece kart kabul yetkisini kazanan bankalar, American Express markalı kartları ihraç yetkileri olmadığı için, kendi üye işyeri ağlarında GARANTİ bankası tarafından ihraç edilen kartları kabul etmekle yetinecektir. Bu bakımdan alt lisans alan bankalar için GARANTİ bir nevi sağlayıcı konumunda olacak ve üst pazar niteliğindeki kart ihraç pazarında yer alan GARANTİ'nin çıkardığı kartlar, alt pazar niteliğindeki kart kabul pazarında yer alan dört bankanın üye işyeri ağında kabul edilecektir. Tüm bu açıklamalar doğrultusunda sözleşme tarafları olan GARANTİ ile diğer dört banka arasındaki ilişkinin, bildirim konu sözleşmeler açısından dikey bir nitelik arz ettiği anlaşılmıştır. Her ne kadar bankacılık faaliyetlerinde GARANTİ ile diğer bankalar birbirlerine rakip konumunda bulunsalar da, incelenen alt lisans sözleşmeleri açısından sözleşme tarafları arasındaki ilişki dikey niteliktedir.
- (10) Alt lisans sözleşmelerinin taraflar arasında dikey bir ilişki tesis ettiği sonucuna ulaşıldıktan sonra tetkik edilmesi gereken bir diğer husus ise bu dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanıp yararlanmayacağıdır. Bankacılık faaliyetlerinde rakip konumunda olan bankaların American Express markalı kartların kabulü konusunda dikey bir ilişki içerisinde olmaları nedeniyle öncelikle sorulması gereken, 2002/2 sayılı Tebliğ'in rakipler arasındaki dikey nitelikteki anlaşmalara da uygulanıp uygulanmayacağıdır. 2002/2 sayılı Tebliğ'in "Kapsam" başlıklı 2. maddesinin beşinci fıkrasında bu durum, *"Rakip teşebbüsler arasında yapılan dikey anlaşmalar, bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamaz. Ancak sağlayıcının anlaşma konusu malların hem üreticisi hem de dağıtıcısı olduğu, alıcının ise bu mallarla rekabet eden malların üreticisi değil dağıtıcısı olduğu dikey anlaşmalar bu Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanır."* şeklinde ifade edilmiştir.
- (11) Söz konusu hükmün dosya konusu anlaşmalara uygulanması neticesinde, kart kabul pazarında rakip konumundaki bankaların, American Express markalı kartların ihracı noktasında birbirlerine rakip olmadıkları; ancak alt lisans alan dört bankanın, American Express markalı kartları ihraç edememelerine karşılık kendi banka ve kredi kartlarını ihraç ettikleri, bu kartların AMEX'in rakipleri olan Visa ve MasterCard markalı oldukları ve bu bakımdan bankaların hem kart kabul (üye işyeri edinme) hem de kart ihraç faaliyetlerinde birbirlerine rakip oldukları kanaatine ulaşılmıştır. Dolayısıyla bildirim konu sözleşmelerin 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağı sonucuna varılmıştır.

G.2.2. Alt Lisans Sözleşmelerinin Bireysel Muafiyet Açısından Değerlendirilmesi

- (12) Bildirim konu sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti sınırlayan bir anlaşma olduğu ve grup muafiyetinden de yararlanamayacağı tespitinden sonra nihai olarak söz konusu sözleşmelerin, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde düzenlenen bireysel muafiyet şartlarını taşıyıp taşımadıklarının ortaya konması gerekmiştir. 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde, bir anlaşmaya bireysel muafiyet tanınması için iki olumlu ve iki de olumsuz toplam dört koşulun varlığı aranmıştır. Söz konusu hüküm şu şekildedir:

(13) “Kurul, aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir:

a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması.”

(14) Bildirime konu alt lisans sözleşmeleri, sayılan her bir şart bakımından aşağıda incelenmiştir.

G.2.2.1. Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması Şartı

(15) Muafiyet incelemesinde ele alınan olumlu şartlardan ilki, malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmelerin sağlanması olup, bu hüküm çerçevesinde hangi hallerin ekonomik yarar olarak kabul edileceği mevcut sistemin özelliklerine göre değişmektedir. Kısaca etkinlik kazanımı olarak ifade edilebilen dağıtımda, üretimde vb. alanlarda ekonomik/teknik gelişme ve kazanımlar; üretim ve dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, kalitenin artırılması, malın arzında devamlılığın sağlanması, yeni piyasalara girişin kolaylaştırılması ve yeni ürünlerin ya da üretim tekniklerinin bulunması gibi çeşitli görünümler arz etmektedir. Bu kapsamda rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın muafiyet korumasından faydalanabilmesi için öncelikle rekabet üzerindeki olumsuz etkisini bertaraf edebilecek düzeyde bir etkinlik kazanımı sunabilmesi gerekmektedir¹.

(16) GARANTİ ile VAKIFBANK, DENİZBANK, İŞ BANKASI ve TEB arasında imzalanan alt lisans sözleşmeleri ile American Express markalı kartlar, GARANTİ haricinde bahsi geçen dört bankanın daha üye işyeri ağına kabul edilebilir hale gelmektedir. Bunun sonucu olarak American Express markalı kartların Türkiye içerisindeki kullanım imkânları genişlemekte ve üye işyerleri nezdinde yapılan alışverişlerde geçerliliği artmaktadır.

(17) American Express markalı kartların üye işyerleri nezdinde kabul edilebilirliğinin artmasıyla meydana gelen etkinliğin yanı sıra, bu kartları yeni bir üye işyeri ağı oluşturmaya gerek kalmadan kabul etme yetkisini kazanan bankaların, kartların kabulü ve gerekli diğer süreçler için AMEX'in uluslararası güvenlik ve hizmet standartlarına uyum sağlama sorumluluğu altına girmesi, bu bankaların üye işyerlerine sundukları hizmetlerin kalitesinde artışı sağlayarak bir başka etkinlik kazanımı doğurmaktadır. Sonuç olarak muafiyet incelemesine konu sözleşmelerin, kart kabul ve üye işyeri edinme hizmetlerinin sunumunda etkinlik kazanımı sağladıkları ve bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde zikredilen ilk şartı taşıdıkları anlaşılmıştır.

¹ Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz, 22. paragraf

G.2.2.2. Tüketici Yararının Sağlanması Şartı

- (18) Etkinlik kazanımına ilişkin bir önceki başlıkta yer verilen değerlendirmelerden sonra incelenmesi gereken ikinci konu, söz konusu etkinlik kazanımlarının tüketici faydasına yansıyor yansımadığı meselesidir. Zira salt teşebbüslerin yararına gerçekleşip tüketicinin istifadesine sunulmayan ve anlaşmanın rekabeti sınırlayıcı etkilerini, tüketiciler nezdinde en azından nötr hale getiremeyen etkinlik kazanımları, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet korumasından faydalanamamaktadır.
- (19) American Express markalı kartların kabulünün muafiyet incelemesine konu alt lisans sözleşmeleri yoluyla dört banka tarafından daha gerçekleştirilmesi ve buna bağlı olarak bu kartlar ile alışveriş yapılabilecek üye işyeri sayısının artması, nihai olarak kart hamillerine yani tüketicilere olumlu yansımaktadır. Zira American Express markalı kart hamilleri, söz konusu alt lisans sözleşmeleri sayesinde hamili oldukları kartlarla çok daha geniş bir işyeri portföyünde alışveriş yapma imkânına kavuşmaktadır.
- (20) İki taraflı bir piyasa görünümü arz eden kredi kartı pazarında, bir kredi kartını kabul eden işletme sayısındaki artış, bu kredi kartı kullanıcısı tüketicilerin faydasında da artış meydana getirmekte ve aynı kredi kartını kullanan tüketicilerin sayısındaki artış da bu kredi kartını kabul eden işletmelerin faydasını etkilemektedir. Bu bakımdan dosya konusu American Express kartlarını geçerli bir ödeme aracı olarak kabul eden işyeri sayısının artması, bu kartı kullanan tüketicilerin faydasına olup, tüketici refahını artırmaktadır. Ayrıca sözleşmeler yoluyla bankaların AMEX'in uluslararası standartlarında hizmet vermesi yine tüketici refahının yükselmesini sağlayacaktır. Açıklanan tüm bu nedenler dolayısıyla alt lisans sözleşmelerinin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde yer verilen ikinci şartı da karşıladığı kanısına varılmıştır.

G.2.2.3. Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması Şartı

- (21) Alt lisans sözleşmelerine muafiyet tanınması için gereken olumsuz şart ise ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması şartıdır. Bu şartın karşılanıp karşılanmadığının analizi, pazardaki rakiplerin durumu, rakiplerin anlaşma tarafları üzerinde oluşturduğu rekabetçi baskının seviyesi ve anlaşmanın mevcut rekabetçi yapı üzerindeki etkisinin incelenmesini gerektirir. İşbu dosya kapsamında piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin devam edip etmediğinin analizi yapılırken öncelikle AMEX'in² rakiplerinin durumunun incelenmesinde fayda bulunmaktadır.
- (22) Kabulcü banka ile ihraççı banka arasında takas-mutabakat işlemlerinin gerçekleştirilebilmesi için kartlı sistem kuruluşları faaliyet göstermektedir. Dünyada en yaygın olan ve bilinen kartlı sistem kuruluşları Visa ve MasterCard'dır. Bunların dışında Diners Club ve JCB gibi platformlar da hizmet vermektedir³. Yine ülkemizde de kartlı ödeme sistemi platformu olarak TROY (Türkiye'nin Ödeme Yöntemi) kurulmuştur.

² AMEX, Visa ve MasterCard'dan farklı olarak hem doğrudan kart ihraç ederek kart kullanıcılarından ücret almakta hem de üye işyeri anlaşması yaparak komisyon geliri elde etmektedir.

³ Rekabet Kurumu Sektör Raporları, "Tüm Kartları Kabul Kuralına İlişkin Sektör Raporu"

- (23) AMEX'in kartlı ödeme sistemi işletim hizmetleri pazarında Visa ve MasterCard'ın rakibi olması, American Express markalı kartların, Visa ve MasterCard markalı kartlar ile rekabet halinde olmasına neden olmuştur. Nitekim bankalar bu kuruluşların kartlarını ihraç etmek adına, bu kuruluşlar ile anlaşma yapmakta ve ihraç ettikleri kartları Visa, MasterCard veya American Express gibi markalar adı altında tüketicilere pazarlamaktadır. Bildirim Formunda Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'nin (BKM) Eylül 2016 verileri kaynak gösterilerek yer verilen bilgilere göre, American Express kartlarının geçerli bir ödeme aracı olarak kabul edildiği üye işyerlerinin oranının, toplam üye işyeri edinme pazarına oranı $\%(\dots)$ 'dur. Bu rakamın $(\dots)$ puanı GARANTİ'ye, $(\dots)$ puanı ise alt lisans sahibi bankalara aittir. Söz konusu pazar payları incelendiğinde işyerlerinde Visa ve MasterCard markalı kartların, American Express markalı kartlara göre çok daha geniş bir ölçüde kabul gördüğü anlaşılmaktadır. Bu bakımdan bildirim konu alt lisans sözleşmeleri ile American Express markalı kartların işyerlerinde kabulünün yaygınlaşacağı ve tüketici nezdinde pazardaki başka markalı kartlara bir ölçüde alternatif teşkil edebileceği değerlendirilmektedir.
- (24) Piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması şartının gerçekleşip gerçekleşmediğinin tayini için incelenmesi gereken bir diğer husus da bildirim konu sözleşmeler kurulmadan önceki piyasa durumu ile bu sözleşmelerin uygulamaya konulmasıyla piyasada ortaya çıkan yeni durumun mukayese edilmesidir. Alt lisans sözleşmeleri ile sadece GARANTİ tarafından kabul edilen American Express markalı kartlar VAKIFBANK, DENİZBANK, İŞ BANKASI ve TEB tarafından da kabul edilir hale gelmiştir. Her ne kadar alt lisans alan bankaların birtakım özelliklere sahip işyerleri ile üye işyeri anlaşması yapamayacağına ilişkin hükümler sözleşmede yer alsa da, sözleşmelerin akdedilmesinden önceki durumla karşılaştırıldığında, rekabetin önemli ölçüde olumsuz etkilenmeyeceği kanaatine varılmaktadır. Ayrıca GARANTİ'nin üye işyeri anlaşması yaptığı bir işyeri ile alt lisans alan bankaların da üye işyeri sözleşmesi imzalaması bakımından sözleşmelerde herhangi bir kısıtlamanın bulunmaması, pazardaki potansiyel rekabeti koruyucu niteliktedir.
- (25) Tüm bu açıklamalar ışığında, American Express markalı kartlar ile rekabet halinde olan Visa ve MasterCard markalı kartların işyerleri nezdinde geniş bir geçerliliğinin olduğu, American Express markalı kartların ise üye işyeri pazarının küçük bir kesiminde kabul gördüğü ve rekabetin sözleşmeden önceki döneme nazaran önemli ölçüde kısıtlanmayacağı anlaşıldığından, bildirim konu sözleşmelerin, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde zikredilen piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması şartını karşıladığı değerlendirilmektedir.

G.2.2.4. Rekabetin Zorunlu Olandan Fazla Kısıtlanmaması Şartı

- (26) Muafiyetin sağlanması için zorunlu olan son şart ise muafiyet incelemesine konu sözleşme hükümleri ile ilgili pazarda rekabetin zorunlu olandan fazla kısıtlanmamasıdır. Bildirim konu alt lisans sözleşmeleri incelendiğinde, sözleşmede yer alan rekabet sınırlamalarına ilişkin hükümleri iki ana başlık altında toplamak mümkündür. Bunlardan ilki sistemin işleyişine ilişkin hükümler, ikincisi ise AMEX'in uluslararası markalar ile çalışmasını güvence altına alan hükümlerdir.

- (27) Sistemin işleyişine ilişkin GARANTİ, alt lisans verdiği bankaları birtakım yükümlülükler altına sokmaktadır. Örnek vermek gerekirse, alt lisans alan bankalar, lisans sözleşmelerinin 6 numaralı ekinde yer alan hükümler gereğince, American Express markalı kartlar özelinde dönemsel olarak üye işyeri anlaşması yaptığı işyeri adedini, bu kartlarla gerçekleştirilen işlem adedini ve ciro bilgisini GARANTİ ile paylaşmak durumundadır. Bir bankanın bu tip bilgileri rakibi olan diğer bir banka ile paylaşmasının rekabet hukuku çerçevesinde dikkatle ele alınması gerektiğinden, bahsi geçen sözleşme hükümlerinin amacı hakkında alt lisans alan bankalardan bilgi talep edilmiştir. Gelen cevabi yazılarda ise, bu tip bilgilerin ana lisans sahibi GARANTİ'nin AMEX nezdinde performansının ölçülmesi için gerekli olduğu, diğer taraftan POS cihazları üzerinde American Express markalı veya diğer ortak programlara dâhil kartlar kullanıldığında bu bilgilerin, bankacılık işlemlerinin kayıt altında olması yükümlülüğü gereği, zaten otomatik olarak programın ana lisans sahibi olan finans kuruluşuna iletildiği belirtilmiştir. Alt lisans alan bankalar tarafından GARANTİ'ye yapılacak raporlamaların üye işyeri veya işlem bazlı olmayıp, toplam büyüklükleri ifade ettiği beyan edilmiştir. Ayrıca kartlı ödeme sistemlerinin yapısı gereği üye işyerlerinde yapılan işlemlerde kart sahibi bankadan onay almak için zaten işlem bilgilerinin GARANTİ'ye yönlendirildiği bildirilmiştir.
- (28) İncelenmesi gereken ikinci konu, AMEX'in uluslararası markalar ile çalışmasını güvence altına alan hükümlerdir. Söz konusu hükümlerde alt lisans alan bankaların, AMEX'in sözleşme yaptığı veya ileride yapabileceği çok uluslu şirketlere ait işyerleri ile ve Türkiye dışında bulunan gerçek veya tüzel kişiler ile üye işyeri sözleşmesi imzalamasının sınırlandırılması gibi kısıtlar bulunmaktadır.
- (29) Gelen cevabi yazıların ve bildirim konu sözleşmelerin incelenmesi neticesinde söz konusu rekabeti sınırlayan hükümlerin esasen GARANTİ ile AMEX arasında imzalanan lisans anlaşmasına paralellik teşkil ettiği ve GARANTİ'nin AMEX ile arasındaki sözleşme maddeleri gereği alt lisans verirken alt lisans sözleşmelerine, AMEX'in üye işyerlerine erişimini koruyucu hükümler koymak yükümlülüğü altında olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim bu tip hükümlerle AMEX'in, çok uluslu bir kartlı ödeme sistemi olarak, şirket politikaları dâhilinde bazı çok uluslu şirketlerle (örneğin, bazı hava yolu şirketleri, otel zincirleri vb.), arada lisans sözleşmesi yaptığı bir banka olmaksızın, direkt olarak merkezi anlaşmalar yapma yoluyla çalışmayı ön planda tuttuğu değerlendirilmektedir. Sonuç olarak bahsi geçen rekabeti sınırlayıcı hükümlerin GARANTİ'den ziyade sistem sahibi kuruluşun yani AMEX'in kuralları olduğu ve AMEX ile ana lisans sahibi konumundaki GARANTİ arasında akdedilen ana lisans sözleşmesi gereği GARANTİ'nin alt lisans vereceği bankalarla yapacağı sözleşmelerde yer aldığı tespit edilmiştir. Tüm bu nedenlerle alt lisans sözleşmelerinin, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde yer alan, rekabetin zorunlu olandan fazla kısıtlanmaması şartını da karşıladığı kanaatine varılmıştır.
- (30) Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, bildirim konu alt lisans sözleşmelerinin, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde yer alan şartların tamamını karşılaması nedeniyle, bireysel muafiyetten yararlanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

(31) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- Türkiye Garanti Bankası A.Ş.'nin, Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O., Denizbank A.Ş., Türkiye İş Bankası A.Ş. ve Türk Ekonomi Bankası A.Ş. unvanlı dört ayrı banka ile imzaladığı American Express markalı kartların kabulüne ilişkin alt lisans sözleşmelerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğuna ve bu nedenle anılan sözleşmelere 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
- Söz konusu alt lisans sözleşmelerinin 2002/2 sayılı Tebliğ uyarınca grup muafiyetinden yararlanamayacağına,
- Bununla birlikte alt lisans sözleşmelerine, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartların tamamını karşılaması nedeniyle bireysel muafiyet tanınmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.